

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล : เวทีประชาคม

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนเวทีประชาคม เป็นการสรุปผลการวิจัยจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ตัวแทนนักเรียน / นักศึกษา ครู / อาจารย์ ผู้ปกครอง สื่อมวลชน และนักวิชาการ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ โดยแบ่งการแสดงความคิดเห็นเป็น 2 ลักษณะ และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นระดับการศึกษาดังนี้

1. การตอบคำถามในแบบสอบถาม เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่คัดเลือกประเด็นคำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งเป็นผลการวิจัย ระยะที่ 2 คัดเลือกเฉพาะประเด็นที่สำคัญสมควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน และสำคัญควรพัฒนา วิเคราะห์แยกตามระดับการศึกษา โดยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแสดงในตารางที่ 37 - 38 ระดับอาชีวศึกษาแสดงในตารางที่ 40 - 41 และระดับอุดมศึกษาแสดงในตารางที่ 43 - 44

2. ข้อเสนอจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม การนำเสนอและการอภิปรายร่วมกันในกลุ่มใหญ่เกี่ยวกับบทบาทที่นักเรียน นักศึกษาพึงประพฤติปฏิบัติต่อครูอาจารย์ บทบาทที่ครูอาจารย์พึงประพฤติปฏิบัติต่อศิษย์ และแนวทางที่เอื้อหรือส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ผลการวิเคราะห์สรุปแยกตามระดับการศึกษา โดยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา แสดงในตารางที่ 39 42 และ 45 ตามลำดับ

การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากการระดมความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานซึ่งจัดเวทีประชาคมในวันที่ 5 มีนาคม 2548 ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 37 - 39

ตารางที่ 37 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท
หน้าที่ของนักเรียนในทัศนะของผู้ร่วมประชุมกลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
บรรยากาศในสถานศึกษา					
1. การมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	24.0	56.0	20.0	1.96	0.68
2. การมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ ระเบียบที่ร่วมกันกำหนดขึ้น	34.6	57.7	7.7	1.73	0.60
3. การได้ปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือจากครูเมื่อมี โอกาส	34.6	34.6	30.8	1.96	0.82
4. การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในระหว่างการเรียน	26.9	53.8	19.2	1.92	0.69
5. การ มีโอกาสในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	46.2	38.5	15.4	1.69	0.74
6. การได้ร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การ ประเมินผลการเรียน	42.3	38.5	19.2	1.77	0.77
7. การได้เข้าร่วมชมรมหรือ โครงการพัฒนาตนเองและ สังคมตามความสนใจ	38.5	34.6	26.9	1.88	0.82
8. การได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	26.9	38.5	34.6	2.08	0.80
9. การเลือกคบเพื่อน ได้อย่างอิสระ และได้รับความ ช่วยเหลือจากครู หากมีปัญหา	38.5	30.8	30.8	1.92	0.85
เจตคติต่อสถาบัน					
1. ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม	26.9	38.5	34.6	2.08	0.80
2. ควรมีสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า	26.9	34.6	38.5	2.12	0.82
3. ควรมีการพัฒนาเพื่อสร้างชื่อเสียงที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของสังคม	23.1	53.8	23.1	2.00	0.69
4. ควรคัดเลือกบรรจครูที่มีชื่อเสียง	52.0	36.0	12.0	1.60	0.71
5. ควรจัดหาเอกสารตำราที่หลากหลายและเพียงพอ	19.2	42.3	38.5	2.19	0.75
6. ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและอำนวยความสะดวกในการใช้	19.2	34.6	46.2	2.27	0.78
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
1. การปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่ครูแนะนำ	19.2	53.8	26.9	2.08	0.69
2. การไปพบครูทุกครั้งที่มีการนัดหมายกับครู	40.0	40.0	20.0	1.80	0.76
3. การให้ความร่วมมือเมื่อครูชักชวน ไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา	50.0	30.8	19.2	1.69	0.79

ตารางที่ 37 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
4. การให้ความร่วมมือกับครูที่มีความตั้งใจและพยายามที่จะชักจูงให้ประพฤติดี	34.6	34.6	30.8	1.96	0.82
5. การปฏิบัติตามคำตักเตือนของครูเมื่อทำสิ่งผิดพลาด	42.3	30.8	26.9	1.85	0.83
6. กำลังใจจากครูเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน	38.5	38.5	23.1	1.85	0.78
การให้รางวัลและการลงโทษ					
1. พยายามที่จะทำสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้รับรางวัล	50.0	38.5	11.5	1.62	0.70
2. ทำงานให้เสร็จก่อนจึงจะสามารถรับรางวัลได้	42.3	38.5	19.2	1.77	0.77
3. ทำสิ่งที่ดีโดยไม่สนใจว่าจะได้รับรางวัลจากครู	30.8	26.9	42.3	2.12	0.86
4. พอใจที่จะรับรางวัลจากครู แม้ว่าจะเป็นเพียงคำชมเชยยกย่อง	50.0	30.8	19.2	1.69	0.79
5. รู้สึกดีใจและยินดีเมื่อเห็นเพื่อนได้รับรางวัล	30.8	46.2	23.1	1.92	0.74
6. พยายามเสนอความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้รับการชมจากครู	28.0	52.0	20.0	19.2	0.70
7. พอใจที่จะรับรางวัลจากครูแม้ว่าจะเป็นเพียงการยิ้มหรือพยักหน้า	61.5	23.1	15.4	1.54	0.76
8. รู้สึกยินดี พอใจและรู้สึกอบอุ่นใจเมื่อครูลูบศีรษะหรือแตะหลัง	57.7	26.9	15.4	1.58	0.76
9. พอใจที่จะรับรางวัลจากครูแม้ว่าจะเป็นเพียงสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ	50.0	34.6	15.4	1.65	0.75
พฤติกรรมที่มีผลต่อการสนใจ					
1. ควรมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้	26.9	34.6	38.5	2.12	0.82
2. พยายามที่จะเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง และเรื่องราวที่ครูนำมา สอดแทรกเสมอ	36.0	36.0	28.0	1.92	0.81
3. พยายามที่จะเรียนรู้จากการไปทัศนศึกษา หรือเรียนรู้นอกชั้นเรียน	38.5	38.5	23.1	1.85	0.78
4. ควรร่วมกิจกรรมงานบุญในวันสำคัญๆ ทางศาสนา	52.0	28.0	20.0	1.68	0.80

ตารางที่ 38 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท
หน้าที่ของครูในทัศนะของผู้ร่วมประชุมกลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
บรรยากาศในสถานศึกษา					
1. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	20.7	41.4	37.9	2.17	0.76
2. ควรให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้อาณัติ ระเบียบที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	31.0	37.9	31.0	2.00	0.80
3. ควรให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีโอกาส	41.4	27.6	31.0	1.90	0.86
4. ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน	37.9	20.7	41.4	2.03	0.91
5. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	35.7	28.6	35.7	2.00	0.86
6. ควรให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและ เกณฑ์การประเมินผลการเรียน	25.0	39.3	35.7	2.11	0.79
7. ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อ พัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	31.0	34.5	34.5	2.03	0.82
8. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	32.1	39.3	28.6	1.96	0.79
9. ควรให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือ หากมีปัญหา	34.5	37.9	27.6	1.93	0.80
เจตคติ					
1. ควรพูดกับนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล น่าฟัง น่าสนใจและชัดเจน	31.0	41.4	27.0	1.97	0.78
2. ควรแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับนักเรียน	34.5	34.5	31.0	1.97	0.82
3. ควรแสดงความภาคภูมิใจในตัวผู้เรียนเสมอ	41.4	34.5	24.1	1.83	0.81
4. ควรแสดงท่าทางแข็งขันเพื่อให้ผู้เรียนเกรงกลัว	35.7	46.4	17.9	1.82	0.72
5. ควรเข้มงวดเมื่อผู้เรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม	25.0	46.4	28.6	2.04	0.74
6. ควรเอาใจใส่ในการให้การปรึกษาและชี้แนะผู้เรียนเสมอ	34.5	34.5	31.0	1.97	0.82
7. ควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	31.0	34.5	34.5	2.03	0.82
8. ควรรีบแก้ไขโดยด่วนเมื่อพบว่าผู้เรียนมีการทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียน ทำผิดมากขึ้น	27.6	37.9	34.5	2.07	0.80

ตารางที่ 38 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	ครั้งที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
9. ควรให้กำลังใจและช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนคลายทุกข์ได้	31.0	48.3	20.7	1.90	0.72
10. ควร มีความเชื่อมั่นในตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	34.5	44.8	20.7	1.86	0.74
11. ควรมีความเป็นผู้นำที่ดี	34.5	34.5	31.0	1.97	0.82
12. ควรมีความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์	24.1	31.0	44.8	2.21	0.82
13. ควร มีความประพฤติดี	55.2	13.8	31.0	1.76	0.91
14. ควรแต่งกายสุภาพเหมาะสม	53.6	28.6	17.9	1.64	0.78
15. ควรเป็นคนช่างสงสัย	48.3	34.5	17.2	1.69	0.76
16. ควรเป็นคนมีอารมณ์ขัน	44.8	31.0	24.1	1.79	0.82
17. ควรมีความเข้าใจปัญหาของผู้เรียน	27.6	41.4	31.0	2.03	0.78
18. ควรกระตือรือร้นที่จะสอนนักเรียน	31.0	34.5	34.5	2.03	0.82
19. ควรให้กำลังใจผู้เรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและ การเรียน	37.9	31.0	31.0	1.93	0.84
20. ไม่ควรแสดงกิริยาท่าทางเบียดเบียนเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกัน หลาย ๆ ครั้ง	31.0	34.5	34.5	2.03	0.82
21. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนร่วมกัน	34.5	34.5	31.0	1.97	0.82
22. ควรมีทักษะในการทำให้บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตาม และทำบทเรียนที่ซับซ้อนให้ง่ายต่อความเข้าใจ	34.5	31.0	34.5	2.00	0.85
23. ควรให้ความช่วยเหลือหรือให้แนวทางในการทำกิจกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน	37.9	34.5	27.6	1.90	0.82
24. เมื่อนักเรียนมีปัญหา ครูควรชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้	37.9	41.4	20.7	1.83	0.76
25. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย	58.6	27.6	13.8	1.55	0.74
26. ควรทำงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้	55.2	24.1	20.7	1.66	0.81
27. ควรมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานที่สถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่	42.9	28.6	28.6	1.86	0.85
28. ควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียงของสถานศึกษา	35.7	32.1	32.1	1.96	0.84

ตารางที่ 38 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	ครั้งที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านบุคลิกภาพ					
1. ควรระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	62.1	13.8	24.1	1.62	0.86
2. ควรใช้คำพูดที่ไพเราะ น่าฟัง เวลาพูดคุยกับนักเรียนเสมอ	31.0	34.5	34.5	2.03	0.82
3. ควรระมัดระวังกิริยามารยาทเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	34.5	34.5	31.0	1.97	0.82
4. ควรมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งส่วนตัวและในสังคม	41.4	37.9	20.7	1.79	0.77
5. ควรยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์	34.5	27.6	37.9	2.03	0.87
6. ควรมีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายนักเรียนเมื่อไม่มีการเรียนการสอน	31.0	48.3	20.7	1.90	0.72
การชักจูงการกระทำ					
1. ควรมีการเตรียมความพร้อมที่ดีทุกครั้งก่อนที่จะลงมือทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อ ความมั่นใจ	34.5	41.4	24.1	1.90	0.77
2. ควรมีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหาทุกครั้ง	34.5	37.9	27.6	1.93	0.80
3. ควรประพฤติตนในสิ่งที่ดีงามเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน และไม่ประพฤติในสิ่งที่เคยห้าม ผู้เรียนประพฤติ	41.4	31.0	27.6	1.86	0.83
4. ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนัดหมายกับนักเรียนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	30.0	46.7	23.3	1.93	0.74
5. เมื่อถึงเทศกาลทำบุญ ควรชักชวนให้ผู้เรียนไปฟังธรรม และร่วมทำบุญเสมอ	43.3	40.0	16.7	1.73	0.74
6. ควรใช้วิธีการหลายวิธี และยกเหตุผลที่ดีมาจูงใจเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพฤติดี	26.7	43.3	30.0	2.03	0.77
7. ไม่ควรปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ ของผู้เรียน ผ่านไปโดยไม่ตักเตือน	26.7	43.3	30.0	2.03	0.77
8. ควรให้โอกาสผู้เรียนชี้แจงเหตุผลที่ทำให้ผิดและควรแนะนำการปฏิบัติตนให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	33.3	30.0	36.7	2.03	0.85

ตารางที่ 38 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
การสร้างจิตสำนึก					
1. ควรแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่า รัก และหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	43.3	30.0	26.7	1.83	0.83
2. ขณะที่สอนครูควรเอาใจใส่ใน ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	36.7	33.3	30.0	1.93	0.83
3. ควรให้กำลังใจผู้เรียน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเรียนเสมอ	36.7	33.3	30.0	1.93	0.83
4. ควรมีความอดทนต่อการสอนผู้เรียนทุกลักษณะและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน	41.4	27.6	31.0	1.90	0.86
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำปรึกษาได้ ตลอดเวลา	40.0	46.7	13.3	1.73	0.69
6. ควรแสดงความพอใจ เมื่อผู้เรียนทำความดี	51.7	31.0	17.2	1.66	0.77
การให้รางวัลและการลงโทษ					
1. ควรให้รางวัลผู้เรียนทุกครั้งเมื่อเขาทำดี หรือประพฤติดี	60.0	23.3	16.7	1.57	0.77
2. ควรให้รางวัลที่ต่อเมื่อผู้เรียนทำงานตามที่มอบหมาย	53.3	33.3	13.3	1.60	0.72
3. ควรให้รางวัลด้วยคำพูดคำชมเชยและยกย่อง	51.7	24.1	24.1	1.72	0.84
4. เมื่อผู้เรียนทำความดี ครูควรประกาศให้ทราบโดยทั่ว	53.3	23.3	23.3	1.70	0.84
5. ควรให้คำชมเชยเสมอเมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์	50.0	20.0	30.0	1.80	0.89
6. ควรแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มหรือพยักหน้าเมื่อ ทำดี	46.7	33.3	20.0	1.73	0.79
7. ควรให้กำลังใจผู้เรียนด้วยการลูบศีรษะหรือแตะหลัง	60.0	20.0	20.0	1.60	0.81
8. ควรให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นรางวัลแก่ผู้เรียน	56.7	33.3	10.0	1.53	0.68
9. ควรลงโทษผู้เรียนให้เหมาะสมกับความผิด	50.0	33.3	16.7	1.67	0.76
10. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนเมื่อยังไม่ทราบความผิดที่ชัดเจน	36.7	30.0	33.3	1.97	0.85
11. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนรุนแรงเกินความจริง	43.3	16.7	40.0	1.97	0.93
12. ควรเข้มงวดกับผู้เรียนเสมอๆ แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	50.0	36.7	13.3	1.63	0.72
13. ควรอธิบายเหตุผลสิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ก่อนการลงโทษ	46.7	16.7	36.7	1.90	0.92
14. ควรลงโทษผู้เรียนด้วยการว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเป็นการทำความผิดครั้งแรก	51.1	25.0	17.9	1.61	0.79
15. ไม่ควรเลิกใส่ใจว่ากล่าวตักเตือนผู้เรียนแม้ว่าผู้เรียนทำผิด ซ้ำๆ ซากๆ	46.7	16.7	36.7	1.90	0.92

ตารางที่ 38 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของที่ครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	ครั้งที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
16. ไม่ควรโกรธ ขุนเคียวเมื่อผู้เรียนทำผิด	30.0	30.0	40.0	2.10	0.85
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ					
1. ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	40.0	30.0	30.0	1.90	0.85
2. ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	33.3	26.7	40.0	2.07	0.87
3. ควรสอนด้วยการนำกรณีตัวอย่างหรือ เรื่องราวที่น่าสนใจมา สอดแทรกบทเรียนเสมอ	30.0	33.3	36.7	2.07	0.83
4. ควรพาผู้เรียนไปศึกษานอกชั้นเรียนหรือในสถานการณ์จริง	26.7	30.0	43.3	2.17	0.83
5. ครูควรพาผู้เรียนไปร่วมทำบุญวันสำคัญ ๆ	50.0	26.7	23.3	1.73	0.83

ตารางที่ 39 สรุปผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของ ผู้ร่วมประชุมกลุ่มการศึกษาระดับพื้นฐาน

บทบาทผู้เรียน	บทบาทครู	แนวดำเนินการ
พฤติกรรม	บุคลิกภาพ	โรงเรียน
1. มีสัมมาคารวะต่อครู ทุกคน ด้วยการพูดจาสุภาพอ่อนน้อม	1. ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี เป็นแบบอย่างที่ดี	1. ควรลดภาระงานอื่นมีเฉพาะ งานสอนเพื่อใกล้ชิดนักเรียน
2. เป็นเด็กดีและมีความรับผิดชอบ	2. เอาใจใส่ สอดส่องดูแล	2. ควรมีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่าง
3. แต่งกายและปฏิบัติตาม ระเบียบของ โรงเรียน	พฤติกรรมของนักเรียนทุกคน	ครู นักเรียน ผู้ปกครองเพื่อ
4. ให้อภัยและมีน้ำใจต่อเพื่อน	3. มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็น	สร้างความสัมพันธ์อันดี
5. ตรงเวลาไม่มาโรงเรียนสาย	ของนักเรียนทุกคนและแยก	3. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง
6. มีความซื่อสัตย์	เรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว	พบครูเพื่อปรึกษาหารือ
7. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4. มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง	4. ควรจัด โครงการเยี่ยมบ้าน
8. มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	5. เข้าใจนักเรียน เป็นที่ปรึกษาได้	5. ควรดูแล และศึกษาปัญหา
9. รักและภาคภูมิใจในโรงเรียน	6. มีการลงโทษเหมาะสมกับ	นักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อ
10. เมื่อมีปัญหาควรปรึกษาครู	ความผิดโดยอธิบายเหตุผล	แก้ไขร่วมกับผู้ปกครอง
	ก่อนลงโทษและไม่ซ้ำเติม	

ตารางที่ 39 (ต่อ)

บทบาทผู้เรียน	บทบาทครู	แนวดำเนินการ
<p>การเรียนรู้การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระตือรือร้น ตั้งใจเรียนและร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและสนใจศึกษาค้นคว้าความรู้อยู่เสมอ 3. ส่งงานตรงเวลาและรับผิดชอบในงานที่ครูมอบหมาย 4. ไม่ทะเลาะกันในชั้นเรียน 5. ตั้งใจฟังและกล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน 6. ต้องรู้บทบาทของตนเอง 7. รู้กติกาของห้องเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 7. ไม่มาโรงเรียนและเข้าสอนสาย 8. ยึดมั่นในจรรยาบรรณครู <p>การเรียนรู้การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระตือรือร้นในการสอนการจัดกิจกรรมให้เร้าความสนใจ 2. เตรียมการสอน เข้าสอนตรงเวลาและตรวจงานสม่ำเสมอ 3. รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น 4. ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนและการประเมินผล 5. อุทิศเวลาในการสอน 6. ใช้การเสริมแรงให้เหมาะสม 7. รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการสอนและการช่วยเหลือ 8. ส่งเสริมและสนับสนุนการทำกิจกรรมการเรียนของนักเรียน 9. ควรพัฒนาตนเองด้านการสอน เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ตลอดเวลา 10. เปิดโอกาสให้ประเมินการสอน 11. ควรเข้มแข็งแถมใสมีความยุติธรรมและแก้ปัญหาด้วยความยุติธรรม 12. ควรมีจิตวิทยาในการเรียนรู้เด็กแต่ละคน 13. ควรให้การบ้านให้พอเหมาะกับความสามารถและเวลา 	<ol style="list-style-type: none"> 6. ครูควรวางตัวให้นักเรียนไว้วางใจเพื่อการปรึกษา 7. ควรจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ 8. ผู้บริหารควรตระหนักและหาทางสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน <p>ผู้ปกครอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมก่อนเข้าเรียน 2. ควรให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน <p>เขตพื้นที่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีบทบาทในการพัฒนาและช่วยเหลือสถานศึกษาทั้งระบบ <p>สื่อมวลชน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรนำเสนอสิ่งที่ดีเชิงสร้างสรรค์

ตารางที่ 39 (ต่อ)

บทบาทผู้เรียน	บาทบาทครู	แนวดำเนินการ
	14. ควรตระหนักในความรับผิดชอบและใส่ใจในการสอนในงานปกติมากกว่าการสอนพิเศษ และไม่ควรรนำความรู้ที่สำคัญไปใช้ในการสอนพิเศษ โดยไม่สอนในงานสอนปกติ	

จากตารางที่ 37–39 สรุปเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พึงปฏิบัติต่อครู และต้องการให้ครูและโรงเรียนปฏิบัติต่อผู้เรียน หน้าที่ของครูผู้สอนในระดับชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พึงปฏิบัติต่อนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีงาม และเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และแนวการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีตามความคิดเห็นของผู้ร่วมประชุม สรุปดังนี้

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน

1. บทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่สำคัญมากในการปฏิบัติต่อครูและจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ การทำสิ่งที่ดีงามโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การมีสัมมาคารวะต่อครู เป็นเด็กดีปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน มีความซื่อสัตย์ ให้อภัยและมีน้ำใจต่อเพื่อนตรงต่อเวลา มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ปรึกษาครูเมื่อมีปัญหา กระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจฟังและกล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน รับผิดชอบและส่งงานตรงเวลา และมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ รับผิดชอบของตนเอง รู้กติกาของห้องเรียน และไม่ทะเลาะกันในห้องเรียน

2. บทบาทหน้าที่ของนักเรียนสำคัญในการปฏิบัติต่อครู และควรพัฒนา คือ ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ ทุกประเด็นย่อย ยกเว้นประเด็นที่นักเรียนปฏิบัติดีแล้วได้แก่ การคัดเลือกรรภูครูที่มีชื่อเสียง การพยายามทำดีเพื่อหวังรางวัล การได้รางวัลในลักษณะต่าง ๆ

บทบาทหน้าที่ของครู

1. บทบาทหน้าที่ของครูที่สำคัญมากในการปฏิบัติต่อนักเรียนและจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ การพูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบอ้อมอารี เป็นแบบอย่างที่ดี มีเหตุผล และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ให้โอกาสนักเรียนชี้แจงเหตุผลก่อนลงโทษ โดยไม่แสดงท่าทางโกรธหรือฉุนเฉียว พร้อมทั้งแนะนำการปฏิบัติตนให้ดีในโอกาสต่อไป ควรที่จะสนใจและเอาใจใส่ในความรู้สึกรักของนักเรียนทุกคน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความยุติธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการสอน ไม่แสดงกิริยาเบื่อหน่ายเมื่อต้องอธิบายซ้ำในเรื่องเดิม มีทักษะในการทำบทเรียนที่ยากให้ง่ายและน่าสนใจ ควรกระตุ้นให้นักเรียนร่วมคิดร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งสอดแทรกตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจสอดแทรกในบทเรียน ตลอดจนการศึกษานอกสถานที่ ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน และการสนับสนุนให้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ อุทิศเวลาในงานสอนอย่างเต็มที่ และให้ความสำคัญของการสอนในหน้าที่ที่รับผิดชอบซึ่งเป็นงานประจำมากกว่าการสอนในภาคพิเศษ ตลอดจนไม่ควรเก็บความรู้ที่สำคัญไว้ไปสอนในภาคพิเศษ ควรรู้จักใช้หลักจิตวิทยา การเสริมแรง และศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อช่วยเหลือ การเข้าใจปัญหาของนักเรียน ใช้วิธีการที่หลากหลายพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้นักเรียนประพฤติดี ควรมีเหตุผลรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนทุกคน และแยกเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานออกจากกัน ไม่มาโรงเรียนหรือเข้าสอนสาย ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินการสอนของครู เตรียมการสอนทุกครั้งที่จะเข้าสอน ตรวจงานอยู่เสมอ ส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักเรียน ควรมีการปรับปรุงพัฒนาตนเองทั้งในส่วนของการสอน องค์กรความรู้และเทคโนโลยี

2. บทบาทหน้าที่ของครูที่สำคัญในการปฏิบัติต่อนักเรียนและจำเป็นที่ต้องพัฒนา คือ ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติต่อนักเรียน และเจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ ทุกประเด็นย่อย ยกเว้นประเด็นที่ครูปฏิบัติดีแล้ว ได้แก่ การแต่งกายสุภาพ การเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม การทำงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียน การเอาใจใส่ในความรู้สึกรักของนักเรียนทุกคน การแสดงความพอใจเมื่อนักเรียนทำความดี การให้รางวัลในลักษณะต่าง ๆ การลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและตักเตือนเมื่อเป็นความผิดครั้งแรก และเอาใจใส่เข้มงวดนักเรียนแม้ว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ

แนวการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง เขตพื้นที่การศึกษา และสื่อมวลชน ควรมีความตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบและควรดำเนินการในสิ่งต่อไปนี้ เพื่อช่วยผลักดันให้เกิดความสัมพันธอันดีระหว่างครูและนักเรียน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับประกอบการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ ควรจัดสถานที่ให้สวยงามและเป็นแหล่งเรียนรู้ ควรลดภาระงานอื่น ๆ ของครูให้ทำหน้าที่เฉพาะการเรียนการสอนเท่านั้น ควรมีความตระหนักและหาวิธีการสร้างความสัมพันธอันดีระหว่างครูกับผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมสัมพันธ์ โครงการเยี่ยมบ้านและโครงการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ควรดูแลให้ครูวางตัวให้ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากนักเรียนและมอบให้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ปกครอง ควรมีการดูแลเลี้ยงดูด้วยการใช้เหตุผลและให้ความรัก ตลอดจนเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนเข้าเรียน และควรให้ความร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียน

3. เขตพื้นที่การศึกษา ควรปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบโรงเรียน และคุณภาพของนักเรียนอย่างจริงจัง และมีระบบ

4. สื่อมวลชน ควรทำหน้าที่ในการสร้างสรรค์ เสนอข่าวในเชิงสร้างสรรค์

การศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน จากการระดมความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาซึ่งจัดเวทีประชาคมในวันที่ 5 มีนาคม 2548 ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 40 - 42

ตารางที่ 40 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
ของนักเรียนในทัศนะของผู้ร่วมประชุมกลุ่มอาชีพศึกษา

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
บรรยากาศในสถานศึกษา					
1. การมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	35.7	64.3	-	1.64	0.50
2. การมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่ร่วมกันกำหนดขึ้น	35.3	52.9	11.8	1.76	0.66
3. การได้ปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือจากครูเมื่อมีโอกา	70.6	17.6	11.8	1.41	0.71
4. การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในระหว่างการเรียน	52.9	35.3	11.8	1.59	0.71
5. การ มีโอกาสในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	29.4	64.7	5.9	1.76	0.56
6. การได้ร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	35.3	47.1	17.6	1.82	0.73
7. การได้เข้าร่วมชมรมหรือโครงการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	70.6	17.6	11.8	1.41	0.71
8. การได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	31.3	43.8	25.0	1.94	0.77
9. การเลือกคบเพื่อนได้อย่างอิสระ และได้รับความช่วยเหลือจากครู หากมีปัญหา	52.9	35.3	11.8	1.59	0.71
เจตคติต่อสถาบัน					
1. ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม	43.8	37.5	18.8	1.75	0.77
2. ควรมีสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า	25.0	50.0	25.0	2.00	0.73
3. ควรมีการพัฒนาเพื่อสร้างชื่อเสียงที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของสังคม	26.7	46.7	26.7	2.00	0.76
4. ควรคัดเลือกบรรจครูที่มีชื่อเสียง	52.9	29.4	17.6	1.69	0.79
5. ควรจัดหาเอกสารตำราที่หลากหลายและเพียงพอ	18.8	43.8	37.5	2.19	0.75
6. ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและอำนวยความสะดวกในการใช้	26.7	40.0	33.3	2.07	0.80
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
1. การปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่ครูแนะนำ	50.0	37.5	12.5	1.62	0.72
2. การไปพบครูทุกครั้งที่มีการนัดหมายกับครู	52.9	29.4	17.6	1.65	0.79
3. การให้ความร่วมมือเมื่อครูชักชวนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา	41.2	41.2	17.6	1.76	0.75

ตารางที่ 40 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
4. การให้ความร่วมมือกับครูที่มีความตั้งใจและพยายามที่จะชักจูงให้ประพฤติดี	43.8	31.3	25.0	1.81	0.83
5. การปฏิบัติตามคำตักเตือนของครูเมื่อทำสิ่งผิดพลาด	17.6	64.7	17.6	2.00	0.61
6. กำลังใจจากครูเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน	41.2	47.1	11.8	1.71	0.69
การให้รางวัลและการลงโทษ					
1. พยายามที่จะทำสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้รับรางวัล	58.8	41.2	-	1.41	0.51
2. ทำงานให้เสร็จก่อนจึงจะสามารถรับรางวัลได้	58.8	41.2	-	1.41	0.51
3. ทำสิ่งที่ดีโดยไม่สนใจว่าจะได้รับรางวัลจากครู	52.9	35.3	11.8	1.59	0.71
4. พอใจที่จะรับรางวัลจากครู แม้ว่าจะเป็นเพียงคำชมเชยยกย่อง	70.6	29.4	-	1.29	0.47
5. รู้สึกดีใจและยินดีเมื่อเห็นเพื่อนได้รับรางวัล	52.9	47.1	-	1.47	0.51
6. พยายามเสนอความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้รับการชมจากครู	23.5	58.8	17.6	1.94	0.66
7. พอใจที่จะรับรางวัลจากครูแม้ว่าจะเป็นเพียงการยิ้มหรือพยักหน้า	58.8	35.3	5.9	1.47	0.62
8. รู้สึกยินดี พอใจและรู้สึกอบอุ่นใจเมื่อครูลูบศีรษะหรือแตะหลัง	70.6	23.5	5.9	1.35	0.61
9. พอใจที่จะรับรางวัลจากครูแม้ว่าจะเป็นเพียงสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ	87.5	12.5	-	1.13	0.34
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ					
1. ควรมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้	11.8	64.7	23.5	2.12	0.60
2. พยายามที่จะเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง และเรื่องราวที่ครูนำมา สอดแทรกเสมอ	17.6	58.8	23.5	2.06	0.66
3. พยายามที่จะเรียนรู้จากการไปทัศนศึกษา หรือเรียนรู้นอกชั้นเรียน	29.4	64.7	5.9	1.76	0.56
4. ควรร่วมกิจกรรมงานบุญในวันสำคัญ ๆ ทางศาสนา	29.4	52.9	17.6	1.88	0.70

ตารางที่ 41 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในทัศนะของผู้ร่วมประชุมกลุ่มอาชีพศึกษา

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
บรรยากาศในสถานศึกษา					
1. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	41.2	47.1	11.8	1.71	0.69
2. ควรให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้ระเบียบที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	29.4	64.7	5.9	1.76	0.56
3. ควรให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีโอกาส	29.4	52.9	17.6	1.88	0.70
4. ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน	35.3	52.9	11.8	1.76	0.66
5. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	23.5	64.7	11.8	1.88	0.60
6. ควรให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	37.5	62.5	-	1.62	0.50
7. ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	52.9	41.2	5.9	1.53	0.62
8. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	31.3	50.0	18.8	1.88	0.72
9. ควรให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมี ปัญหา	35.3	58.8	5.9	1.71	0.59
เจตคติ					
1. ควรพูดกับผู้เรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล น่าฟัง น่าสนใจและชัดเจน	31.3	56.3	12.5	1.81	0.66
2. ควรแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับผู้เรียน	35.3	52.9	11.8	1.76	0.66
3. ควรแสดงความภาคภูมิใจในตัวผู้เรียนเสมอ	52.9	41.2	5.9	1.53	0.62
4. ควรแสดงท่าทางชิงช้าเพื่อให้ผู้เรียนเกรงกลัว	64.7	17.6	17.6	1.53	0.80
5. ควรเข้มงวดเมื่อผู้เรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม	47.1	41.2	11.8	1.65	0.70
6. ควรเอาใจใส่ในการให้การปรึกษาและชี้แนะผู้เรียนเสมอ	41.2	47.1	11.8	1.71	0.69
7. ควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	41.2	47.1	11.8	1.71	0.69
8. ควรรีบแก้ไขโดยด่วนเมื่อพบว่าผู้เรียนมีการทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อป้องกัน ไม่ให้ผู้เรียน ทำผิดมากขึ้น	35.3	58.8	5.9	1.71	0.59

ตารางที่ 41 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
9. ควรให้กำลังใจและช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนคลายทุกข์ได้	47.1	35.3	17.6	1.71	0.77
10. ควร มีความเชื่อมั่นในตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	41.2	52.9	5.9	1.65	0.61
11. ควรมีความเป็นผู้นำที่ดี	41.2	41.2	17.6	1.76	0.75
12. ควรมีความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์	35.3	47.1	17.6	1.82	0.73
13. ควร มีความประพุดดีดี	29.4	52.9	17.6	1.88	0.70
14. ควรแต่งกายสุภาพเหมาะสม	52.9	35.3	11.8	1.59	0.71
15. ควรเป็นคนช่างสงสัย	47.1	47.1	5.9	1.59	0.62
16. ควรเป็นคนมีอารมณ์ขัน	47.1	41.2	11.8	1.65	0.70
17. ควรมีความเข้าใจปัญหาของผู้เรียน	29.4	52.9	17.6	1.88	0.70
18. ควรกระตือรือร้นที่จะสอนนักเรียน	37.5	50.0	12.5	1.75	0.68
19. ควรให้กำลังใจผู้เรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและ การเรียน	35.3	47.1	17.6	1.82	0.73
20. ไม่ควรแสดงกิริยาท่าทางเมื่อหน้าเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกัน หลาย ๆ ครั้ง	35.3	17.6	47.1	2.00	0.87
21. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนร่วมกัน	17.6	64.7	17.6	2.00	0.61
22. ควรมีทักษะในการทำให้บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตาม และ ทำบทเรียนที่ซับซ้อนให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	11.8	64.7	23.5	2.12	0.60
23. ควรให้ความช่วยเหลือหรือให้แนวทางในการทำกิจกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน	29.4	64.7	5.9	1.76	0.56
24. เมื่อนักเรียนมีปัญหา ครูควรชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้	35.3	47.1	17.6	1.82	0.73
25. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย	41.2	47.1	11.8	1.71	0.69
26. ควรทำงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้	52.9	35.3	11.8	1.59	0.71
27. ควรมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานที่สถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่	64.7	29.4	5.9	1.41	0.62
28. ควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียงของสถานศึกษา	52.9	35.3	11.8	1.59	0.71

ตารางที่ 41 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	ครั้งที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านบุคลิกภาพ					
1. ควรระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	31.3	37.5	31.3	2.00	0.82
2. ควรใช้คำพูดที่ไพเราะ น่าฟัง เวลาพูดคุยกับนักเรียนเสมอ	43.8	37.5	18.8	1.75	0.78
3. ควรระมัดระวังกิริยามารยาทเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	18.8	62.5	18.8	2.00	0.63
4. ควรมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งส่วนตัวและในสังคม	37.5	37.5	25.0	1.87	0.81
5. ควรยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์	40.0	46.7	13.3	1.73	0.70
6. ควรมีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายนักเรียนเมื่อไม่มีการเรียนการสอน	50.0	25.0	25.0	1.75	0.86
การชักจูงการกระทำ					
1. ควรมีการเตรียมความพร้อมที่ดีทุกครั้งก่อนที่จะลงมือทำกิจกรรมใดๆ เพื่อความมั่นใจ	37.5	37.5	25.0	1.88	0.81
2. ควรมีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหาทุกครั้ง	18.8	50.0	31.3	2.13	0.72
3. ควรประพฤติตนในสิ่งที่ดีงามเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน และไม่ประพฤติในสิ่งที่เคยห้าม ผู้เรียนประพฤติ	53.3	20.0	26.7	1.73	0.88
4. ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนัดหมายกับนักเรียนและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	35.3	41.2	23.5	1.88	0.78
5. เมื่อถึงเทศกาลทำบุญ ควรชักชวนให้ผู้เรียนไปฟังธรรมและร่วมทำบุญเสมอ	41.2	47.1	11.8	1.71	0.69
6. ควรใช้วิธีการหลายวิธี และยกเหตุผลที่ดีมาจูงใจเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพฤติดี	35.3	47.1	17.6	1.82	0.73
7. ไม่ควรปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ ของผู้เรียน ผ่านไปโดยไม่ตักเตือน	29.4	47.1	23.5	1.94	0.75
8. ควรให้โอกาสผู้เรียนชี้แจงเหตุผลที่ทำให้ผิดและควรแนะนำการปฏิบัติตนให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	35.3	41.2	23.5	1.88	0.78
การสร้างจิตสำนึก					
1. ควรแสดงให้เห็นว่า รัก และหวังดีต่อผู้เรียน ตลอดเวลา	58.8	17.6	23.5	1.65	0.86

ตารางที่ 41 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	ครั้งที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
2. ขณะที่สอนครูควรเอาใจใส่ใน ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	29.4	58.8	11.8	1.82	0.64
3. ควรให้กำลังใจผู้เรียน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเรียนเสมอ	41.2	41.2	17.6	1.76	0.75
4. ควรมีความอดทนต่อการสอนผู้เรียนทุกลักษณะและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน	17.6	52.9	29.4	2.12	0.70
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำปรึกษาได้ ตลอดเวลา	64.7	23.5	11.8	1.47	0.72
6. ควรแสดงความพอใจ เมื่อผู้เรียนทำความดี	62.5	25.0	12.5	1.50	0.73
การให้รางวัลและการลงโทษ					
1. ควรให้รางวัลผู้เรียนทุกครั้งเมื่อเขาทำดี หรือประพฤติดี	52.9	41.2	5.9	1.53	0.62
2. ควรให้รางวัลก็ต่อเมื่อผู้เรียนทำงานตามที่มอบหมาย	50.0	37.5	12.5	1.63	0.72
3. ควรให้รางวัลด้วยคำพูดคำชมเชยและยกย่อง	47.1	47.1	5.9	1.59	0.62
4. เมื่อผู้เรียนทำความดี ครูควรประกาศให้ทราบโดยทั่ว	52.9	29.4	17.6	1.65	0.79
5. ควรให้คำชมเชยเสมอเมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์	64.7	23.5	11.8	1.47	0.72
6. ควรแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มหรือพยักหน้าเมื่อ ทำดี	41.2	41.2	17.6	1.76	0.75
7. ควรให้กำลังใจผู้เรียนด้วยการลูบศีรษะหรือแตะหลัง	58.8	35.3	5.9	1.47	0.62
8. ควรให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นรางวัลแก่ผู้เรียน	70.6	23.5	5.9	1.35	0.61
9. ควรลงโทษผู้เรียนให้เหมาะสมกับความผิด	58.8	35.3	5.9	1.47	0.62
10. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนเมื่อยังไม่ทราบความผิดที่ชัดเจน	47.1	47.1	5.9	1.59	0.62
11. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนรุนแรงเกินความจริง	35.3	41.2	23.5	1.88	0.78
12. ควรเข้มงวดกับผู้เรียนเสมอๆ แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	64.7	23.5	11.8	1.47	0.72
13. ควรอธิบายเหตุผลสิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ก่อนการลงโทษ	47.1	29.4	23.5	1.76	0.83
14. ควรลงโทษผู้เรียนด้วยการว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเป็นการทำความผิดครั้งแรก	58.8	23.5	17.6	1.59	0.80
15. ไม่ควรเลิกใส่ใจว่ากล่าวตักเตือนผู้เรียน แม้ว่าผู้เรียนทำผิด ซ้ำ ๆ ซาก ๆ	35.3	52.9	11.8	1.76	0.66
16. ไม่ควรโกรธ ฉุนเฉียวเมื่อผู้เรียนทำผิด	35.3	41.2	23.5	1.88	0.78

ตารางที่ 41 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของครู	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	ครั้งที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ					
1. ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	41.2	23.5	35.3	1.94	0.90
2. ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	35.3	47.1	17.6	1.82	0.73
3. ควรสอนด้วยการนำกรณีตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจมา สอดแทรกบทเรียนเสมอ	23.5	58.8	17.6	1.94	0.66
4. ควรพาผู้เรียนไปศึกษานอกชั้นเรียนหรือในสถานการณ์จริง	23.5	58.8	17.6	1.94	0.66
5. ครูควรพาผู้เรียน ไปร่วมทำบุญวันสำคัญ ๆ	58.8	29.4	11.8	1.53	0.72

ตารางที่ 42 สรุปผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ของผู้ร่วมประชุมกลุ่มอาชีพศึกษา

บทบาทผู้เรียน	บาทบาทครู	แนวดำเนินการ
พฤติกรรม	บุคลิกภาพ	ผู้บริหารสถานศึกษา
1. ควรเคารพ และ เชื้อฟังครู	1. รัก ห่วงใย เมตตา ประรณาคดี	1. ควรสร้างขวัญกำลังใจให้ครู
2. มีมารยาท พุดจาสุภาพและ ให้เกียรติครู	2. ให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา	2. ควรให้ครูมีส่วนในการ กำหนดนโยบายพัฒนา
3. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ กิจกรรมของสถานศึกษา	3. วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี	สถานศึกษาให้มีคุณภาพ
4. มีวินัยในตนเอง แต่งกายให้ ถูกต้องและปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสถานศึกษา	4. เปิดใจ ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นทุกเรื่อง	3. ควรให้ความสำคัญครู ไม่ควร เอาใจนักเรียนมากเกินไป
5. กล้านแสดงออกในสิ่งที่ดีและสิ่ง ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	5. ขอมรับ ให้เกียรติ และคำนึง ถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4. ควรตรวจเยี่ยมและดูแล ช่วยเหลือนักเรียน
6. กล้าที่จะปรึกษาปัญหาและให้ ความร่วมมือในการแก้ปัญหา	6. ให้ความเป็นธรรมและความ เสมอภาคกับนักเรียนทุกคน	5. จัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อ การสอนให้พร้อมเพรียง
7. มีความมั่นใจในตนเอง	การเรียนการสอน	6. ควรจัดกิจกรรมสร้างความ สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
	1. มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้	7. ควรจัดหาอัตรากำลังให้ เหมาะสมตามมาตรฐาน

ตารางที่ 42 (ต่อ)

บทบาทผู้เรียน	บาทบาทครู	แนวดำเนินการ
8. ลดค่านิยมที่ขวกกลางคืน คบเพื่อนต่างเพศที่ก่อให้เกิด ความเสียหาย 9. มีน้ำใจต่อครู รักและไว้วางใจครู การเรียนการสอน 1. มีเจตคติที่ดีต่อครู 2. ขยัน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน 3. รู้จักหน้าที่ของตนเองใน ทุกสถานการณ์ 4. รับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย 5. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 6. ทบทวนเนื้อหาาก่อนและ หลังเรียน 7. มีวินัย เข้าเรียนตรงเวลาและ ไม่หนีเรียน	2. ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชย เมื่อนักเรียนทำสิ่งที่ดีงาม 3. กระตุ้นและเปิดโอกาสให้ นักเรียนแสดงความสามารถ ทุกโอกาส 4. ให้กำลังใจ คำแนะนำที่ดีเพื่อ ให้โอกาสนักเรียนได้ปรับ ประงแก้ไขเมื่อทำผิดพลาด 5. รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 6. แสวงหาความรู้ใหม่ และ ทันทสมัยอยู่ตลอดเวลา 7. ควรเตรียมตัวก่อนเข้าสอน 8. ควรจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้น่าสนใจ 9. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียน	8. ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถให้ทันสมัยทัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผู้ปกครอง 1. ควรตระหนักและร่วมกัน รับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการ 1. ควรกำหนดหลักสูตรการ ฝึกงานโดยเน้นให้สถาน ประกอบการรับฝึกงาน 2. ควรสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดการเรียนการสอน อย่างเพียงพอ 3. ควรกำหนดนโยบายที่เป็น รูปธรรมในการสร้างความ สัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับ นักเรียน สื่อมวลชน 1. ควรเสนอภาพลักษณ์ของครู ที่ดีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ

จากตารางที่ 40 – 42 สรุปเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษาที่พึงปฏิบัติต่อครู หน้าที่ครูระดับอาชีวศึกษาพึงปฏิบัติต่อนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีงามและเอื้อต่อการพัฒนาตามความสามารถทางสติปัญญาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และแนวการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี สรุปดังนี้

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน

1. บทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่สำคัญมากในการปฏิบัติต่อครูและจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ เคารพ เชื่อฟัง มีมารยาท และพูดจาสุภาพกับครู มีวินัยในตนเอง แต่งกายให้ถูกต้องและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความมั่นใจในตนเอง ลดค่านิยมเที่ยวกลางคืน และการคบเพื่อนต่างเพศที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย มีเจตคติที่ดีต่อครู ขยันใฝ่รู้ใฝ่เรียน การพยายามปฏิบัติตามคำแนะนำของครู รู้หน้าที่และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการทบทวนบทเรียนตลอดเวลา เข้าเรียนตรงเวลาและไม่หนีเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2. บทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่สำคัญในการปฏิบัติต่อครูและจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาคือ ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ ทุกประเด็นย่อย ยกเว้นประเด็นที่นักเรียนปฏิบัติดีแล้วได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากครู การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในระหว่างเรียน การเข้าร่วมชมรมหรือโครงการพัฒนาตนเองและสังคม การเลือกคบเพื่อน การคัดเลือกบรรจครูที่มีชื่อเสียง การปฏิบัติตามแบบอย่างและคำแนะนำของครู การนัดหมายกับครู การรับรางวัลในรูปแบบต่าง ๆ

บทบาทหน้าที่ของครู

1. บทบาทหน้าที่ของครูที่สำคัญมากในการปฏิบัติต่อนักเรียนและจำเป็นจะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ การให้ความรัก ความห่วงใย เมตตาและปรารถนาดีต่อนักเรียน มีความเป็นกัลยาณมิตร วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นทุกเรื่อง การยอมรับนักเรียนให้เกิดเกียรติ และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การให้ความเป็นธรรมกับนักเรียนทุกคน การไม่แสดงท่าทางที่เบียดเบียนเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกันซ้ำหลายครั้ง มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชยเมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่ดี กระตุ้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถ การคิดกิจกรรมการเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็น การให้กำลังใจ ให้คำแนะนำที่ดีเพื่อให้โอกาสนักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไข ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การเตรียมตัวก่อนเข้าสอนและมีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2. บทบาทหน้าที่ของครูที่สำคัญในการปฏิบัติต่อนักเรียนและควรมีการพัฒนาให้ดีขึ้นคือ ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติต่อนักเรียน และเจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ ทุกประเด็นย่อย ยกเว้นประเด็นที่ครูปฏิบัติดีแล้ว

ได้แก่ การให้โอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผล การสนับสนุนให้นักเรียนเข้าชมรมหรือโครงการ ความภาคภูมิใจในนักเรียน ความเข้มงวดกับนักเรียนที่ประพฤติไม่เหมาะสม การให้รางวัลและการลงโทษที่เหมาะสม การชักชวนเพื่อร่วมกิจกรรมทางศาสนา มีบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่ดีของครู ช่างสงสัย มีอารมณ์ขันและเชื่อมั่นในตนเอง ทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้ มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่และมีความภาคภูมิใจในสถานศึกษา การให้คำแนะนำนักเรียน

แนวการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการจัดการเอกสารตำรา วัสดุอุปกรณ์ สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้า ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างชื่อเสียงของโรงเรียน ควรมีการหาอัตรากำลังให้เพียงพอ สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู โดยให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนา มีการช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา ควรตรวจเยี่ยมดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ผู้ปกครอง ควรมีความตระหนักและให้ความร่วมมือรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนานักเรียน
3. กระทรวงศึกษาธิการ หรือเขตพื้นที่ ควรมีการกำหนดนโยบายให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมรับนักเรียนเพื่อฝึกงาน จัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้ทันสมัยและเพียงพอ และกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีงามของครูกับนักเรียน
4. สื่อมวลชน ควรมีการเสนอภาพลักษณ์ที่ดีของครูเพื่อได้รับการยอมรับจากนักเรียนและสังคม

การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จากการระดมความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดเวทีประชาคมในวันที่ 5 มีนาคม 2548 ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 43 - 45

ตารางที่ 43 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท
หน้าที่ของนักศึกษาในทัศนะของผู้ร่วมประชุมกลุ่มอุดมศึกษา

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
บรรยากาศในสถานศึกษา					
1. การมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	-	88.9	11.1	2.11	0.33
2. การมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระภายใต้ระเบียบที่ร่วมกันกำหนดขึ้น	22.2	66.7	11.1	1.89	0.60
3. การได้ปรึกษาหารือและขอความช่วยเหลือจากครูเมื่อมี โอกาส	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93
4. การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในระหว่างการเรียน	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
5. การ มีโอกาสในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
6. การได้ร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
7. การได้เข้าร่วมชมรมหรือ โครงการพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
8. การได้ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับนักเรียน	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
9. การเลือกคบเพื่อนได้อย่างอิสระ และได้รับความช่วยเหลือจากครู หากมีปัญหา	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
เจตคติต่อสถาบัน					
1. ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
2. ควรมีสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า	22.2	33.3	44.4	2.22	0.83
3. ควรมีการพัฒนาเพื่อสร้างชื่อเสียงที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของสังคม	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
4. ควรคัดเลือกบรรจครูที่มีชื่อเสียง	44.4	55.6	-	1.56	0.53
5. ควรจัดหาเอกสารตำราที่หลากหลายและเพียงพอ	22.2	33.3	44.4	2.22	0.83
6. ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและอำนวยความสะดวกในการใช้	33.3	22.2	44.4	2.11	0.93
การเป็นแบบอย่างที่ดี					
1. การปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่ครูแนะนำ	25.0	50.0	25.0	2.00	0.76

ตารางที่ 43 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
2. การไปพบครูทุกครั้งที่มีการนัดหมายกับครู	22.2	55.6	22.2	2.00	0.71
3. การให้ความร่วมมือเมื่อครูชักชวนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
4. การให้ความร่วมมือกับครูที่มีความตั้งใจและพยายามที่จะชักจูงให้ประพฤติดี	22.2	44.4	33.3	2.11	0.78
5. การปฏิบัติตามคำตักเตือนของครูเมื่อทำสิ่งผิดพลาด	33.3	55.6	11.1	1.78	0.67
6. กำลังใจจากครูเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน	33.3	22.2	44.4	2.11	0.93
การให้รางวัลและการลงโทษ					
1. พยายามที่จะทำสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้รับรางวัล	25.0	50.0	25.0	1.78	0.97
2. ทำงานให้เสร็จก่อนจึงจะสามารถรับรางวัลได้	66.7	33.3	-	1.33	0.50
3. ทำสิ่งที่ดีโดยไม่สนใจว่าจะได้รับรางวัลจากครู	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
4. พอใจที่จะรับรางวัลจากครู แม้ว่าจะเป็นเพียงคำชมเชยยกย่อง	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93
5. รู้สึกดีใจและยินดีเมื่อเห็นเพื่อนได้รับรางวัล	77.8	22.2	-	1.22	0.44
6. พยายามเสนอความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้รับการชมจากครู	22.2	66.7	11.1	1.89	0.60
7. พอใจที่จะรับรางวัลจากครูแม้ว่าจะเป็นเพียงการยิ้มหรือพยักหน้า	33.3	55.6	11.1	1.78	0.67
8. รู้สึกยินดี พอใจและรู้สึกอบอุ่นใจเมื่อครูลูบศีรษะหรือแตะหลัง	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
9. พอใจที่จะรับรางวัลจากครูแม้ว่าจะเป็นเพียงสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ	77.8	22.2	-	1.22	0.44
พฤติกรรมที่มีผลต่อการจูงใจ					
1. การมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้	11.1	55.6	33.3	2.22	0.67
2. พยายามที่จะเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง และเรื่องราวที่ครูนำมา สอดแทรกเสมอ	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
3. พยายามที่จะเรียนรู้จากการไปทัศนศึกษาหรือเรียนรู้นอกชั้นเรียน	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93
4. ควรร่วมกิจกรรมงานบุญในวันสำคัญๆ ทางศาสนา	33.3	66.7	-	1.67	0.50

ตารางที่ 44 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในทัศนะของผู้ร่วมประชุมกลุ่มอุดมศึกษา

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
บรรยากาศในสถานศึกษา					
1. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	22.2	66.7	11.1	1.89	0.60
2. ควรให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้ระเบียบที่ผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้น	33.3	55.6	11.1	1.78	0.67
3. ควรให้คำปรึกษาและคอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อมีโอกาส	22.2	44.4	33.3	2.11	0.78
4. ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเรียน	22.2	33.3	44.4	2.22	0.83
5. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม	12.5	62.5	25.0	2.13	0.64
6. ควรให้ผู้เรียนร่วมกำหนดวิธีการวัดผลการเรียนและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	22.2	55.6	22.2	2.00	0.71
7. ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมชมรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามความสนใจ	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
8. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่จะมีผลเกี่ยวข้องกับผู้เรียน	11.1	55.6	33.3	2.22	0.87
9. ควรให้อิสระแก่ผู้เรียนในการคบเพื่อน และคอยช่วยเหลือหากมีปัญหา	55.6	44.4	-	1.44	0.53
เจตคติ					
1. ควรพูดกับนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะนุ่มนวล น่าฟัง น่าสนใจและชัดเจน	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
2. ควรแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับนักเรียน	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
3. ควรแสดงความภาคภูมิใจในตัวผู้เรียนเสมอ	11.1	66.7	22.2	2.11	0.60
4. ควรแสดงท่าทางขึงขังเพื่อให้ผู้เรียนเกรงกลัว	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
5. ควรเข้มงวดเมื่อผู้เรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม	22.2	22.2	55.6	2.33	0.87
6. ควรเอาใจใส่ในการให้การปรึกษาและชี้แนะผู้เรียนเสมอ	11.1	33.3	55.6	2.44	0.73
7. ควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	11.1	44.4	44.4	2.33	0.71
8. ควรรีบแก้ไขโดยด่วนเมื่อพบว่าผู้เรียนมีการทำผิดเล็กๆ น้อยๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียน ทำผิดมากขึ้น	11.1	66.7	22.2	2.11	0.60

ตารางที่ 44 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
9. ควรให้กำลังใจและช่วยชี้แนะให้ผู้เรียนคลายทุกข์ได้	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
10. ควรมีความเชื่อมั่นในตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
11. ควรมีความเป็นผู้นำที่ดี	55.6	11.1	33.3	1.78	0.97
12. ควรมีความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์	44.4	-	55.6	2.11	1.05
13. ควร มีความประพฤติดี	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93
14. ควรแต่งกายสุภาพเหมาะสม	11.1	55.6	33.3	1.22	0.67
15. ควรเป็นคนช่างสงสัย	66.7	33.3	-	1.33	0.50
16. ควรเป็นคนมีอารมณ์ขัน	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
17. ควรมีความเข้าใจปัญหาของผู้เรียน	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93
18. ควรกระตือรือร้นที่จะสอนนักเรียน	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
19. ควรให้กำลังใจผู้เรียนที่มีความพยายามในการปฏิบัติงานและ การเรียน	50.0	50.0	-	1.50	0.54
20. ไม่ควรแสดงกิริยาท่าทางเบียดเบียนเมื่อต้องอธิบายเรื่องเดียวกัน หลาย ๆ ครั้ง	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
21. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียนร่วมกัน	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
22. ควรมีทักษะในการทำให้บทเรียนน่าสนใจ น่าติดตามและ ทำบทเรียนที่ซับซ้อนให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	11.1	55.6	33.3	2.22	0.67
23. ควรให้ความช่วยเหลือหรือให้แนวทางในการทำกิจกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน	22.2	44.4	33.3	2.11	0.78
24. เมื่อนักเรียนมีปัญหา ครูควรชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้	22.2	55.6	22.2	2.00	0.71
25. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
26. ควรทำงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
27. ควรมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานที่สถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
28. ควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อชื่อเสียงของสถานศึกษา	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93

ตารางที่ 44 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านบุคลิกภาพ					
1. ควรระมัดระวังการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	44.4	55.6	-	1.56	0.53
2. ควรใช้คำพูดที่ไพเราะ น่าฟัง เวลาพูดคุยกับนักเรียนเสมอ	22.2	55.6	22.2	2.00	0.71
3. ควรระมัดระวังกิริยามารยาทเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
4. ควรมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งส่วนตัวและในสังคม	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
5. ควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและมีเหตุผลในทุกสถานการณ์	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
6. ควรมีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายผู้เรียนเมื่อไม่มีการเรียนการสอน	44.4	22.2	33.3	1.89	0.93
การชักจูงการกระทำ					
1. ควรมีการเตรียมความพร้อมที่ดีทุกครั้งก่อนที่จะลงมือทำกิจกรรมใดๆ เพื่อความมั่นใจ	44.4	33.2	22.2	1.78	0.83
2. ควรมีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหาทุกครั้ง	22.2	44.4	33.3	2.11	0.78
3. ควรประพฤติตนในสิ่งที่ดีงามเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน และไม่ประพฤติในสิ่งที่เคยห้าม ผู้เรียนประพฤติ	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
4. ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนัดหมายกับผู้เรียน และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
5. เมื่อถึงเทศกาลทำบุญ ควรชักชวนให้ผู้เรียน ไปฟังธรรม และร่วมทำบุญเสมอ	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
6. ควรใช้วิธีการหลายวิธี และยกเหตุผลที่ดีมาจูงใจเพื่อชักจูงให้ผู้เรียนประพฤติดี	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
7. ไม่ควรปล่อยให้สิ่งผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ ของผู้เรียนผ่านไปโดยไม่ดักเตือน	44.4	33.3	22.2	1.78	0.83
8. ควรให้โอกาสผู้เรียนชี้แจงเหตุผลที่ทำผิดและควรแนะนำการปฏิบัติตนให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78

ตารางที่ 44 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
การสร้างจิตสำนึก					
1. ควรแสดงให้ผู้เรียนรู้ว่า รัก และหวังดีต่อผู้เรียนตลอดเวลา	33.3	55.6	11.1	1.78	0.67
2. ขณะที่สอนครูควรเอาใจใส่ใน ความรู้สึกของผู้เรียนทุกคน	22.2	66.7	11.1	1.89	0.60
3. ควรให้กำลังใจผู้เรียน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเรียนเสมอ	37.5	37.5	25.0	1.87	0.84
4. ควรมีความอดทนต่อการสอนผู้เรียนทุกลักษณะและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขอคำแนะนำปรึกษาได้ตลอดเวลา	44.4	55.6	-	1.56	0.53
6. ควรแสดงความพอใจ เมื่อผู้เรียนทำความดี	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
การให้รางวัลและการลงโทษ					
1. ควรให้รางวัลผู้เรียนทุกครั้งเมื่อเขาทำดี หรือประพฤติดี	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
2. ควรให้รางวัลก็ต่อเมื่อผู้เรียนทำงานตามที่มอบหมาย	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
3. ควรให้รางวัลด้วยคำพูดคำชมเชยและยกย่อง	44.4	44.4	11.1	1.67	0.71
4. เมื่อผู้เรียนทำความดี ครูควรประกาศให้ทราบโดยทั่ว	50.0	37.5	12.5	1.89	1.05
5. ควรให้คำชมเชยเสมอเมื่อผู้เรียนมีความคิดแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์	33.3	33.3	33.3	2.00	0.87
6. ควรแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มหรือพยักหน้าเมื่อทำดี	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
7. ควรให้กำลังใจผู้เรียนด้วยการลูบศีรษะหรือแตะหลัง	33.3	55.6	11.1	1.78	0.67
8. ควรให้สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นรางวัลแก่ผู้เรียน	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
9. ควรลงโทษผู้เรียนให้เหมาะสมกับความผิด	33.3	66.7	-	1.67	0.50
10. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนเมื่อยังไม่ทราบความผิดที่ชัดเจน	33.3	55.6	11.1	1.78	0.67

ตารางที่ 44 (ต่อ)

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์	ร้อยละการพัฒนา			$\bar{X}$	S
	คงที่	พัฒนา	เร่งด่วน		
11. ไม่ควรลงโทษผู้เรียนรุนแรงเกินความจริง	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
12. ควรเข้มงวดกับผู้เรียนเสมอๆ แม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ	77.8	11.1	11.1	1.33	0.71
13. ควรอธิบายเหตุผลสิ่งที่คุณเรียนทำผิด ก่อนการลงโทษ	22.2	44.4	33.3	2.11	0.78
14. ควรลงโทษผู้เรียนด้วยการว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเป็นการทำความผิดครั้งแรก	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73
15. ไม่ควรเลิกใส่ใจว่ากล่าวตักเตือนผู้เรียนแม้ว่าผู้เรียนทำผิดซ้ำๆ ซากๆ	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
16. ไม่ควรโกรธ ขุนเขี้ยวเมื่อผู้เรียนทำผิด	55.6	11.1	33.3	1.78	0.97
พฤติกรรมที่มีผลต่อการงูใจ					
1. ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
2. ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
3. ควรสอนด้วยการนำกรณีตัวอย่างหรือเรื่องราวที่น่าสนใจมาสอดแทรกบทเรียนเสมอ	55.6	22.2	22.2	1.67	0.87
4. ควรพาผู้เรียนไปศึกษานอกชั้นเรียนหรือในสถานการณ์จริง	33.3	44.4	22.2	1.89	0.78
5. ครูควรพาผู้เรียนไปร่วมทำบุญวันสำคัญๆ	55.6	33.3	11.1	1.56	0.73

ตารางที่ 45 สรุปผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน
ของผู้ร่วมประชุมกลุ่มอุดมศึกษา

บทบาทนักศึกษา	บทบาทอาจารย์	แนวดำเนินการ
<p>พฤติกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเคารพ และ เชื้อฟังครู 2. มีมารยาท พุดจาสุภาพอ่อนน้อมและให้เกียรติครู 3. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษา 4. มีวินัยในตนเอง แต่งกายให้ถูกต้องและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา 5. กล้าแสดงออกในสิ่งที่ดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 6. กล้าที่จะปรึกษาปัญหาและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา 7. มีความมั่นใจในตนเอง 8. มีเจตคติที่ดีต่อครูและสถาบัน 9. มีความรับผิดชอบ ความเพียรพยายาม อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม รู้กาลเทศะ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู 10. พยายามทำความดี มีศีลธรรม มีความกตัญญู 11. รู้จักสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น <p>การเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีเจตคติที่ดีต่อครูและสถาบัน 2. ขยัน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนสนใจศึกษากันกว่าด้วยตนเองอยู่เสมอ 	<p>บุคลิกภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัก ห่วงใยเมตตาปรารถนาดี เป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ทุกคน 2. ให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา 3. พุดจาสุภาพ แต่งกายสุภาพและวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง 4. เปิดใจ ให้กว้างรับฟังความคิดเห็นทุกเรื่อง 5. ยอมรับ ให้เกียรติ และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 6. โอบอ้อมอารีให้ความยุติธรรมความเสมอภาคกับนักศึกษา 7. ยึดมั่นในจรรยาบรรณครู 8. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินความผิดของนักศึกษา 9. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษาที่มีปัญหาแต่ไม่ควรใกล้ชิดจนเกินงาม 10. มีกลยุทธ์ในการพัฒนาพฤติกรรมนักศึกษา 11. ยินดีให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่องตลอดเวลา 12. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา 	<p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรสร้างขวัญกำลังใจให้ครู 2. ควรให้ครูมีส่วนในการกำหนดนโยบายพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 3. ควรให้ความสำคัญครูไม่ควรเอาใจนักศึกษามากเกินไป 4. ควรตรวจเยี่ยมและดูแลช่วยเหลือนักศึกษา 5. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการสอนให้พร้อมเพียง 6. ควรจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษา 7. ควรจัดหาอัตรากำลังให้เหมาะสมตามมาตรฐาน 8. ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถให้ทันสมัยทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 9. ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาและควรกำหนดชั่วโมงโฮมรูม 10. ควรจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน 11. ควรจัดกลุ่มเรียนให้เด็กเก่ง

ตารางที่ 45 (ต่อ)

บทบาทนักศึกษา	บทบาทอาจารย์	แนวดำเนินกร
3. รู้จักหน้าที่ของตนเองใน ทุกสถานการณ์ 4. รับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย 5. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน 6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก 7. ร่วมกิจกรรมการพัฒนาตน ทุกกิจกรรม	13. ไม่ทำธุรกิจส่วนตัว โดย เฉพาะกับนักศึกษา การเรียนการสอน 1. มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ และพัฒนาด้านจริยธรรม คุณธรรมประกอบด้วย 2. ให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชย เมื่อนักศึกษาทำสิ่งที่ดีงาม 3. กระตุ้นและเปิดโอกาสให้ นักศึกษาแสดงสามารถ ทุกโอกาส 4. ให้กำลังใจ คำแนะนำที่ดีเพื่อ ให้โอกาสนักศึกษาได้ปรับ ปรุงแก้ไขเมื่อทำผิดพลาด 5. รู้จักนักศึกษาเป็นรายบุคคล 6. แสวงหาความรู้ใหม่ และ ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา 7. ควรเตรียมตัวก่อนเข้าสอน 8. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนให้น่าสนใจและค่านึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล 9. เปิด โอกาสให้นักศึกษามี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียน	กระทรวงศึกษาธิการ 1. ควรกำหนดหลักสูตรการ ฝึกงานโดยเน้นให้สถาน ประกอบการรับฝึกงาน 2. ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อ จัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ 3. ควรกำหนดนโยบายที่เป็น รูปธรรมในการสร้างความ สัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับ นักศึกษา 4. ควรจัดทุนสนับสนุน นักศึกษาที่ประพฤติดี ให้ เพิ่มขึ้น สื่อมวลชน 1. ควรหลีกเลี่ยงการเสนอข่าว ที่ล่อแหลมต่อการสร้าง ค่านิยมที่ผิด 2. ควบคุมการโฆษณาที่อาจส่งผล กระทบต่อค่านิยมที่ดีและ ศีลธรรม 3. ควรเพิ่มความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีแก่เยาวชน 4. ควรรณรงค์ให้เห็นโทษ ของการใช้เทคโนโลยี 5. ควรเสนอภาพลักษณ์ของครู ที่ดีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ

ตารางที่ 45 (ต่อ)

บทบาทนักศึกษา	บทบาทอาจารย์	แนวดำเนินการ
		สมศ. 1. ควรนำผลการประเมิน คุณภาพทางการศึกษามาใช้ ให้เกิดประโยชน์และเป็น รูปธรรมและมีการใช้ข้อมูล ร่วมกันสำหรับการเตรียม การประเมินครั้งต่อไป

จากตารางที่ 43 – 45 สรุปเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ฟังปฏิบัติต่อครู อาจารย์ หน้าที่อาจารย์ระดับอุดมศึกษาฟังปฏิบัติต่อนักศึกษา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีงามและเอื้อต่อการพัฒนาตามความสามารถทางสติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และแนวการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี สรุปดังนี้

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

1. บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาที่สำคัญมากในการปฏิบัติต่ออาจารย์และจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ ให้ความเคารพ เชื่อฟังและให้เกียรติอาจารย์ มีมารยาทและพูดจาสุภาพ แต่งกายถูกต้องตามข้อปฏิบัติของสถาบัน พยายามทำความดีมีศีลธรรม กตัญญู มีความรับผิดชอบ ความเพียรพยายาม อดทน และเสียสละเพื่อส่วนรวม มีวินัยในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกในสิ่งที่ดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และกล้าที่จะปรึกษาปัญหา ตลอดจนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา ต้องการกำลังใจจากอาจารย์เพื่อความสำเร็จในการเรียน ต้องการให้อาจารย์เอาใจใส่ ชี้แนะและกระตุ้นให้นักศึกษามีความขยัน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และสนใจศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีเจตคติที่ดีต่อครู และรู้จักหน้าที่ของตนเองในทุกสถานการณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในกิจกรรมการเรียนการสอน สถาบันควรจัดหาสื่อ ตำราให้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้อาจารย์ควรมีความคิดแปลกใหม่

2. บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาที่สำคัญในการปฏิบัติต่ออาจารย์และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาคือ ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ ทุกประเด็นย่อย ยกเว้นประเด็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ในระหว่างเรียน การมีโอกาสในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม การร่วมกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลและรูปแบบการให้รางวัลในลักษณะต่าง ๆ

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์

1. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่สำคัญมากในการปฏิบัติต่อนักศึกษาและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ ควรให้ความรัก หวังดี ห่วงใยและเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษาทุกคน ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นทุกเรื่อง ยอมรับในเกียรติและคำนิ่งถึงศักดิ์ศรีของนักศึกษา ยึดมั่นในจรรยาบรรณครู มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินปัญหาและความผิดของนักศึกษา การเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการแต่งกาย การพูดจา ความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปรึกษาหารือได้ทุกเรื่องทุกเวลา มีความยุติธรรม กระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การสนใจ มีกลยุทธ์ในการพัฒนานักศึกษา ให้คำปรึกษาชี้แนะและเข้มงวดเมื่อนักศึกษาประพฤติตนไม่เหมาะสม ตั้งใจถ่ายทอดความรู้และพัฒนาจริยธรรมกับนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รับผิดชอบในหน้าที่และไม่ทำธุรกิจส่วนตัว โดยเฉพาะทำธุรกิจกับนักศึกษา ควรเตรียมตัวก่อนสอน

2. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่สำคัญในการปฏิบัติต่อนักศึกษาและยังควรพัฒนา คือ ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เจตคติต่อนักศึกษา และเจตคติต่อสถาบัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้รางวัลและการลงโทษ ทุกประเด็นย่อย ยกเว้นประเด็นที่ครูปฏิบัติดีแล้ว ได้แก่ การให้อิสระในการคบเพื่อน การแต่งกายสุภาพ ช่างสงสัย มีอารมณ์ขัน บุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดี การให้กำลังใจนักศึกษาให้พยายามในการปฏิบัติงานและการเรียน การเปิดโอกาสให้ร่วมรับผิดชอบในการเรียนการสอน การยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา การใช้วิธีการหลากหลายวิธีเพื่อจูงใจให้นักศึกษาประพฤติดี รูปแบบการให้รางวัลและการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิด โดยเฉพาะความผิดครั้งแรกควรใช้วิธีการตักเตือน การใช้สื่อที่หลากหลายยกตัวอย่างและให้ผู้เรียนร่วมคิดกิจกรรม

แนวการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง

1. ผู้บริหาร ควรจัดหาเอกสาร ตำรา วัสดุอุปกรณ์ และสื่อที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาสถาบันให้สะอาด มีระบบ และเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ สร้างขวัญกำลังใจกับอาจารย์ผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพ ควรหาอัตรากำลังให้เหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐาน ควรมีการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถให้ทันสมัยก้าวหน้าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน และควรมีอาจารย์ที่ปรึกษากำหนดชั่วโมงโฮมรูมไว้อย่างชัดเจนและถือปฏิบัติด้วย
2. กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดหลักสูตรการฝึกงานในสถานประกอบการ จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และควรกำหนดนโยบายที่เป็นรูปธรรมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักศึกษา
3. สื่อมวลชน ควรนำเสนอข่าวและการโฆษณาที่อาจส่งผลเสียต่อศีลธรรมและค่านิยมอันดีของเยาวชน ควรเพิ่มความรู้ทักษะที่ส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม ควรเสนอภาพลักษณ์ที่ดีของครูเพื่อสร้างความเชื่อถือ
4. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ควรนำผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของสถาบันและนักศึกษา